

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

PSIHOLOGIJA
Izpitsna pola 2

- A) Naloge izbirnega tipa
B) Strukturirani eseji

Torek, 28. avgust 2018 / 120 minut (20 + 100)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik HB ali B, radirko in šilček.

Kandidat dobi dva konceptna lista, list za odgovore in dva ocenjevalna obrazca.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Rešitev nalog v izpitni poli ni dovoljeno zapisovati z navadnim svinčnikom.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani, na list za odgovore in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitsna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 120 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 20 minut, za reševanje dela B pa 100 minut.

Izpitsna pola vsebuje 14 nalog izbirnega tipa v delu A in 4 esejske naloge, od katerih izberite in rešite 2, v delu B. V delu A je vsak pravilen odgovor vreden 1 točko, v delu B pa vsaka esejska naloga 15 točk. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 44, od tega 14 v delu A in 30 v delu B.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri nalogi v delu B naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi dve nalogi, ki ste ju reševali.

1.	2.	3.	4.

Rešitve pišite v **izpitno polo** z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom.

V **delu A** naloge rešite tako, da obkrožite črko pred pravilnim odgovorom. Sproti izpolnite še **list za odgovore**. Vsaka naloga ima samo en pravilen odgovor. Naloge, pri katerih bo izbranih več odgovorov, in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

V **delu B** nalogi pišite v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutka esejev, ki ju lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevata.

Zaupajte vase in svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 3 prazne.

M 1 8 2 5 4 1 1 2 0 2

A) NALOGE IZBIRNEGA TIPA

1. Po Eysenckovi teoriji so za visok psihoticizem značilne poteze:
 - A držabnost, umirjenost, lenobnost.
 - B zaskrbljenost, čustvena izraznost, manipuliranje.
 - C agresivnost, dominantnost, dogmatizem.
 - D avanturizem, obsesivnost, brezskrbnost.

2. Koliko stopenj psihosocialnega razvoja je opredelil Erik Erikson?
 - A 6
 - B 7
 - C 8
 - D 10

3. Težnjo, da na podlagi ene lastnosti ocenujemo tudi druge lastnosti ljudi, imenujemo
 - A napaka prvega vtisa.
 - B napaka simpatije.
 - C zmotna zaznava.
 - D halo učinek.

4. Glavne kategorije vrednot si v razvojni hierarhiji po Musku sledijo v vrstnem redu:
 - A potenčne, hedonske, moralne in izpolnitvene.
 - B hedonske, potenčne, moralne in izpolnitvene.
 - C hedonske, moralne, potenčne in izpolnitvene.
 - D potenčne, hedonske, izpolnitvene in moralne.

5. Pri uri psihologije so dijaki razpravljali o agresivnem vedenju. Anja je pojasnjevala, da je agresivno vedenje naučeno. Martin je razlagal, da je vzrok v potlačevanju neprijetnih vsebin in nerazrešenih konfliktov, Peter pa je trdil, da se lahko človek svobodno odloči, da svojega nezadovoljstva ne bo sproščal z agresivnim vedenjem. Katerim psihološkim smerem bi lahko pripisali pojASNITVE oziroma trditve posameznih dijakov?
 - A Anjino behaviorizmu, Martinovo humanistični smeri, Petrovo psichoanalizi.
 - B Anjino psichoanalizi, Martinovo humanistični smeri, Petrovo behaviorizmu.
 - C Anjino behaviorizmu, Martinovo psichoanalizi, Petrovo humanistični smeri.
 - D Anjino humanistični smeri, Martinovo behaviorizmu, Petrovo psichoanalizi.

6. Pri katerem odgovoru so našteti samo duševni procesi?
- A Nasmeh, spomin na počitnice, občutek lakote.
 - B Spomin na počitnice, veselje ob srečanju s prijateljem, doživljanje ovire na poti do cilja.
 - C Nudenje pomoči, diskriminacija, nasmeh.
 - D Veselje ob srečanju s prijateljem, nudenje pomoči, občutek lakote.
7. Mladostnik se je razšel z dekletom in se je zaradi tega napisal. Kateri način nekonstruktivnega spoprijemanja z duševno obremenitvijo je razpoznaven iz mladostnikovega vedenja?
- A Utišanje neprijetnih čustev.
 - B Regresija.
 - C Prehitra vdaja.
 - D Sublimacija.
8. Zaradi katerega načela zaznavne organizacije lahko berete in razumete ta vprašanja?
- A Načela podobnosti.
 - B Načela zaprtosti.
 - C Načela bližine.
 - D Načela dobre smeri.
9. V katerem opisu so zastopane vse skupine dejavnikov učenja?
- A Ustrezna svetloba, interes učenca, ustrezno predznanje, spodbuda staršev.
 - B Stalni učni prostor, ustrezne učne strategije, spodbuda staršev, naspanost.
 - C Doživljanje ustreznih čustev, radovednost učenca, zadostna tišina, zdravje učenca.
 - D Motivacija učenca, ustrezno predznanje, ustrezno organiziran izobraževalni sistem, spodbuda sošolcev.
10. Koreacijski koeficient blizu –1 pomeni,
- A da je ena spremenljivka vzrok za pojavljanje druge spremenljivke.
 - B da je ena spremenljivka zelo pomembna, druga pa manj.
 - C da se z večanjem vrednosti prve spremenljivke vrednosti druge spremenljivke manjšajo.
 - D da se z večanjem vrednosti prve spremenljivke vrednosti druge spremenljivke večajo.
11. Katera trditev v zvezi z absolutno občutljivostjo je pravilna?
- A Absolutna občutljivost posameznika se pri posameznih čutih ne razlikuje.
 - B Absolutna občutljivost določenega čuta se spreminja.
 - C Najbolj občutljivi ljudje imajo najvišje čutne prage.
 - D Občutljivost očesa ni odvisna od moči svetlobe.

12. Ko dijakinja med pisanjem testa iz psihologije razmišlja o odgovorih na zastavljena vprašanja, uporablja
- A trenutni in kratkotrajni spomin.
 - B kratkotrajni in delovni spomin.
 - C trenutni in dolgotrajni spomin.
 - D dolgotrajni in kratkotrajni spomin.
13. Na orientacijskem pohodu so osnovnošolci na enem od vrtov opazili pravkar dozorele češnje. Jan, ki so ga nagovorili, naj jih nabere, je to tudi storil, saj je menil, da se ob toliko češnjah pač ne bo opazilo, da so jih nekaj pobrali. Za katero stopnjo moralnega presojanja gre v navedenem primeru?
- A Konvencionalno.
 - B Postkonvencionalno.
 - C Nekonvencionalno.
 - D Prekonvencionalno.
14. Ko šolska psihologinja povpraša mamo o značilnostih njenega sina Roka, ga mama opiše takole: »Obvlada osnovne računske operacije, zaupam mu, da gre sam v trgovino, opažam tudi, da mu postajajo prijatelji zelo pomembni«. V katerem razvojnem obdobju je Rok in katera razvojna področja je opisala mama?
- A Otroštvo; spoznavno in socialno.
 - B Mladostništvo; spoznavno in socialno.
 - C Otroštvo; spoznavno in zaznavno.
 - D Mladostništvo; spoznavno in zaznavno.

B) STRUKTURIRANI ESEJI

1. naloga

Čustva in čustvena zrelost so pomemben vidik delovanja posameznika. Opredelite čustva in navedite sestavine čustvene zrelosti. S primerom, ki vsebuje vse sestavine čustvene zrelosti, ponazorite, kako bi se zmagovalec na tekmovanju iz znanja matematike vedel čustveno zrelo in kako čustveno nezrelo. V ponazoritvah navedite, za katere sestavine čustvene zrelosti gre. Presodite in pojasnite, kakšni so razlogi, da se posameznik razvije v čustveno nezrelo osebo (tri presoje s pojasnitvami).

V sivo polje ne pište.

V sivo polje ne pišite.

M 1 8 2 5 4 1 1 2 0 7

7/16

2. naloga

Človekovo doživljanje in vedenje razlagajo različne psihološke smeri. Opišite humanistično smer v psihologiji (predmet proučevanja, načini raziskovanja, predstavnik). Primerjajte humanistično in psihoanalitično pojmovanje človekove motivacije. Ponazorite, kako bi predstavniki omenjenih dveh smeri razložili posameznikovo motivacijo po doseganju vrhunskih rezultatov v športu. Presodite prednosti in pomanjkljivosti humanistične smeri psihologije.

V sivo polje ne pišite.

M 1 8 2 5 4 1 1 2 0 9

9/16

3. naloga

Nekateri psihologi preučujejo sposobnosti, med njimi inteligenčnost in ustvarjalnost. Opredelite pojem inteligenčnosti in pojem ustvarjalnosti ter navedite tri sestavine divergentnega (ustvarjalnega) mišljenja po Guilfordu. Navedite štiri od sedmih primarnih faktorjev inteligenčnosti, ki jih je v svoji teoriji opredelil Thurstone, in pojasnite, kako se kaže vpliv teh faktorjev na učenje štirih različnih šolskih predmetov. Presodite dva dejavnika, ki lahko pri otroku spodbujata razvoj inteligenčnosti, in dva dejavnika, ki lahko spodbujata otrokovo ustvarjalnost. Utemeljite svoje presoje.

V sivo polje ne pišite.

M 1 8 2 5 4 1 1 2 1 1

11/16

4. naloga

Ljudje se v socialnih stikih različno obnašamo, kar vpliva na kakovost naših medosebnih odnosov. Opredefilite prosocialno in proindividualno vedenje in navedite po dve obliky za posamezno vrsto vedenja. Za tri od navedenih oblik ponazorite, kako se kažejo v situacijah, ko se mladostnik druži z vrstniki (sošolci in/ali prijatelji). Pojasnite, zakaj so ponazorjene oblike vedenja prosocialne ali proindividualne. Presodite, kakšne so lahko posledice prosocialnega in proindividualnega vedenja za mladostnikov položaj v vrstniški skupini (skupaj pet presoj).

V sivo polje ne pišite.

M 1 8 2 5 4 1 1 2 1 3

13/16

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

V sivo polje ne pišite.

15/16

Prazna stran

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran